

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси шахсий таркибининг одоб-ахлоқ ҚОИДАЛАРИ

Мазкур қоидалар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 14 октябрдаги 595-сон “Давлат фуқаролик хизматчилари томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси шахсий таркибининг одоб-ахлоқ қоидалари Миллий гвардия бўлинмаларида ҳарбий хизматчилар, махсус унвонга эга ходимлар, ишчи-хизматчилар (кейинги ўринларда – шахсий таркиб)нинг касбий маданияти, хизмат фаолияти давомида ҳамда хизматдан ташқари вақтда одоб-ахлоқи, ташқи кўриниши ва кийиниш услубининг умумий қоидаларини белгилайди.

2. Ушбу қоидаларда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

Одоб-ахлоқ қоидалари – эгаллаб турган лавозимидан қатъий назар Миллий гвардия шахсий таркиби учун мажбурий бўлган, Миллий гвардияда юксак касбий маданиятни шакллантириш, жамоатчилик онгида Миллий гвардия органларига ҳурмат ва ишончни оширишга, шунингдек, Миллий гвардия шахсий таркибининг одоб-ахлоқ қоидаларига зид бўлган хатти-ҳаракатларининг олдини олишга ва жамиятда ўрнатилган одоб-ахлоқ нормаларига қатъий риоя қилиш руҳида тарбиялаш қаратилган ҳужжат;

Одоб-ахлоқ комиссияси – одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этишини назорат қилиш, уларнинг ахлоқ нормаларига зид бўлган хатти-ҳаракатларининг олдини олиш ва одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиш билан боғлиқ низоларни кўриб чиқиш мақсадида тузиладиган жамоатчилик органи ҳисобланади.

3. Одоб-ахлоқ қоидалари қуйидагиларга татбиқ этилади:

а) Миллий гвардия органларида ҳақиқий ҳарбий хизматда бўлган ҳарбий хизматчилар;

б) Миллий гвардияда хизматда бўлган, махсус унвонга эга ходимлар;

в) Миллий гвардия бўлинмаларида меҳнат қонунчилиги асосида ишлаётган хизматчилар ва ишчилар.

Одоб-ахлоқ қоидаларига амал қилиш мажбурияти Миллий гвардия бўлинмасига ҳарбий хизматга, хизматга ва ишга қабул қилинган кундан бошлаб кучга киради, шахсий таркибга кадрлар билан ишлаш бўлинмаси томонидан имзо остида таништирилади ва шахсий йиғма жилдига бириктирилади.

4. Миллий гвардия шахсий таркиби ўз касбий фаолиятини **қуйидаги принциплар асосида** амалга ошириши шарт:

конунийлик;

Ватанга садоқат ва хизмат вазифасига фидойилик, юкланган функционал вазифаларини тўлиқ бажариш, ижро интизомига қатъий риоя этиш;

фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва конуний манфаатларининг устуворлиги;

давлат ва жамият манфаатларига содиқлик;

адолатлилик, ҳалоллик ва холислик;

коррупциявийга муросасиз муносабатда бўлиш ва қарши курашиш;

хизмат сирини қатъий сақлаш;

мансаб ваколатларини суиистеъмол қилмаслик;

манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик.

5. Миллий гвардия шахсий таркиби хизмат (меҳнат) фаолияти давомида ва ишдан ташқари вақтда хулқ-атворнинг **қуйидаги умумий қоидаларига амал қилиши лозим:**

Миллий гвардиянинг обрўсига путур етказиши мумкин бўлган хатти-харакатлардан тийилиш, ахлоқ нормаларига доимий риоя қилиш;

масъулият, касбига садоқат ва ҳалолликни кундалик шиорга айлантириш;

мураккаб вазифаларни бажаришда ҳамкасбларига кўмаклашиш;

хушмуомалалик, эътиборлилик ва ҳушёрлик билан фуқароларда давлатга нисбатан ишонч ва ҳурмат ҳиссини уйғотиш;

оиласида соғлом муҳитни таъминлаб, оила аъзоларига доимий ғамхўр бўлиш, фарзандларида ватанпарварлик ва бошқа юксак ахлоқий фазилатларни шакллантириш;

фуқароларнинг ижтимоий келиб чиқиши, иқтисодий аҳволи ва бошқа омиллардан қатъий назар, улар билан бир хил, самимий, одоб доирасида муносабатда бўлиш;

жамиятда ахлоқнинг умумэътироф этилган қоидаларига амал қилиш.

6. Миллий гвардия шахсий таркиби ўз ваколатларини амалга ошираётганда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, жумладан, “Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида”ги, “Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида”, “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунларига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, ушбу Одоб-ахлоқ қоидаларига ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига амал қилади.

7. Миллий гвардия шахсий таркиби Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилиш мажбуриятига, фуқаролар эса Миллий гвардия шахсий таркибидан мазкур қоидаларга мос бўлган касбий маданиятни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

8. Миллий гвардия шахсий таркибининг мавқеи, ижтимоий ва моддий аҳволи – қонун ҳужжатлари талабларини ва одоб-ахлоқ ва муомала маданиятини бузиши учун асос бўла олмайди.

9. Ўзбекистон Республикасининг қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартиб-қоидалардан белгилангандан бошқача тарзда, ҳарбий хизматчиларга (ходимларга) ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан бирор-бир моддий бойликларни олиш ёхуд жисмоний ёки юридик шахслардан бошқача наф кўриш тақиқланади.

10. Миллий гвардия шахсий таркибининг коррупция ҳолатларига қарши курашиши ва уларнинг профилактикасига фаол қўмаклашиши шарт.

11. Миллий гвардия шахсий таркибининг ўз раҳбарини (командири ва бошлиғини) уларни ҳуқуқбузарликлар содир этишга оғдириш мақсадида, бирор-бир шахсларнинг қилган муножаатларининг барча ҳолатлари тўғрисида, шунингдек бошқа ҳарбий хизматчилар (ходимлар) томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликларнинг ўзларига маълум бўлган ҳар қандай ҳолатлари ҳақида хабардор қилиши шарт.

12. Миллий гвардия шахсий таркибининг Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиши уларнинг фаолияти ҳамда хизматдаги ахлоқини баҳолашнинг асосий мезонларидан бири ҳисобланади.

Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилиниши ҳолати уларни келгусида юқори лавозимларга тайинлаш ва раҳбар кадрлар захирасини шакллантиришда ҳисобга олинади.

2-боб. Касбий маданиятга оид умумий одоб-ахлоқ қоидалари

13. Миллий гвардия шахсий таркиби қуйидаги талаблар қўйилади:

фуқароларнинг жинси, ирки, миллати, фуқаролиги, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеи камситилишига олиб келувчи таъсир чоралари ва ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)га йўл қўймаслиги;

ҳалол, адолатли ва камтар бўлиши, фуқаролар билан мулоқотда ҳушмуомала, вазмин ва самимий муносабатни намойиш қилиши;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахлдор қарорларни қабул қилишда қонунийликни, адолатлиликни ва шаффофликни таъминлаши;

давлат ва жамият манфаатларига зарар етказувчи, Миллий гвардия фаолияти самарадорлигини пасайтирадиган ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)дан тийилиши;

ўзининг хатти-ҳаракати ва ахлоқи туфайли жамоатчиликнинг танқидига учрамаслик чораларини кўриши, танқид учун таъқибга йўл қўймаслиги, асосли ва конструктив танқиддан ўз фаолиятидаги камчиликлар ҳамда нуқсонларни бартараф этиш йўлида фойдаланиши;

давлат органлари, Миллий гвардия шахсий таркиби ва бошқа шахсларга ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда шахсий масалалар юзасидан таъсир ўтказмаслиги;

ўз хизмат ваколатларини жисмоний ва юридик шахсларнинг манфаатларини кўзлаб бажариш ёки бажармаслик эвазига улардан бирор-бир муқофот, фойда ёки совғалар олмаслиги;

давлат мулкининг бут сақланишини таъминлаши, ўзига ишониб топширилган давлат мулкидан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши;
хизмат интизомига қатъий риоя қилиши, иш вақтидан оқилона ва самарали фойдаланиши;

аҳолининг давлат хизматлари истеъмолчиси сифатидаги талабларига мувофиқ доимий равишда фаолият сифатини ошириб бориш чораларини кўриши;
қонун билан интизомий, маъмурий ва жиноий жавобгарлик назарда тутилган ҳуқуқбузарлик ва бошқа хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслиги;
касб этикаси ва ишчанлик услубига риоя этиши;

сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари манфаатлари йўлида хизмат мавқеи ва имкониятларидан фойдаланмаслиги;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган имтиёз, чеклов ва тақиқларга риоя қилиши **керак**.

14. Миллий гвардия шахсий таркиби ўзига бўйсунувчи ходимлардан улар меҳнат вазифасини бажараётган пайтда партия номидан сиёсий фаолият билан шуғулланишни талаб қилиши, сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари фаолиятида иштирок этишга даъват этиш ёки мажбурлашига йўл қўйилмайди.

3-боб. Хизмат фаолиятига оид одоб-ахлоқ қоидалари

15. Миллий гвардия шахсий таркиби хизмат фаолияти давомида қуйидагиларга мажбур:

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига сўзсиз риоя этиши;

мамлакат шаънини эъзозлаш, давлат сиёсатига содиқ бўлиш;

ташқи сиёсат соҳасида давлат манфаатларини қатъий ҳимоя қилиш;

ўз хизмат вазифаларини виждонан, ҳалол ва юксак профессионал даражада бажариш, расмиятчилик, сохтакорлик ва суиистеъмолчиликка йўл қўймаслик;

хизмат мажбуриятларини самарали бажариш учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни доимий асосда ошириш;

Миллий гвардия кўмондонлиги ва бошқа мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари ҳамда берилган топшириқларни ўз вақтида ва сифатли бажариш;

ишлаб чиқиётган норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатларга бирон-бир шахс, гуруҳ ёки идоралар манфаати нуқтаи назаридан ёндашмаслик ҳамда уларнинг манфаатлари ифода этилишига йўл қўймаслик;

ҳар қандай қонунбузилишига, айниқса, коррупция ҳолатларига қарши мурасасизлик билан курашиш;

хизмат сафарлари, назорат тадбирлари давомида хизмат ва меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳар қандай турдаги сарф-харажатларни бошқа шахслар ҳисобидан амалга оширмаслик;

Миллий гвардия шахсий таркиби ёки бошқа шахслар томонидан жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга ундовчи мурожаатлар ҳақида, шунингдек,

ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки тайёргарлик кўрилаётган қонунбузилишлар ҳақида ўзининг раҳбарига зудлик билан маълум қилиш;

чет эл фуқаролари билан алоҳида белгиланган тартибга зид равишда бевосита ёки бошқа шахслар орқали мулоқотга киришмаслик;

ўз хизмат мажбуриятларини бажараётганда фуқаролар ва бошқа шахсларни камситмаслик, уларнинг таъсиридан сақланиш, фуқаролар ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва қонуний манфаатларини ҳисобга олиш;

ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсқинлик қилиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан сақланиш;

давлат сири, қонун билан кўриқланадиган ва хизматга оид бошқа маълумотларнинг ошқор этилмаслигини таъминлаш юзасидан барча чораларни кўриш, улардан қонунга зид равишда фойдаланмаслик;

ахборотларни тарқатиш қоидаларига риоя қилиш, Интернет жаҳон ахборот тармоғи ва ахборот коммуникация воситаларидан фойдаланишда ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг белгиланган тартибига амал қилиш;

бириктирилган хизмат компьюттери ҳамда электрон ташувчиларидаги хизматга оид маълумотларнинг хавфсиз сақланишини таъминлаш ва уларни бошқа шахсларга тарқатилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

ижтимоий тармоқларда Миллий гвардия кўмондонлиги ҳамда мансабдор шахслар фаолиятини муҳокама қилмаслик, ахлоққа зид ибораларни ишлатмаслик, мамлакатда амалга оширилаётган ислохотларга нисбатан одамларда ишончсизлик кайфиятини юзага келтириши мумкин бўлган материалларни жойлаштирмаслик;

фуқаролар ва ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматига доғ туширувчи маълумотлар, тухмат, иғво ва уйдирмаларни тарқатмаслик;

меҳнат ва ижро интизоми, ички тартиб қоидаларига, шунингдек, телефонда сўзлашиш ва кийиниш маданиятига қатъий риоя этиш;

ўзига ишониб топширилган мулкка ва молиявий маблағларга эҳтиёткорлик ва тежамкорлик билан муносабатда бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳитни сақлаш чораларини кўриш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини қонунда белгиланган тартибда ҳамда муддатларда қонуний, асосли ва адолатли ҳал қилиш;

меҳнат жамоасида ишчанлик муҳитини шакллантириш ва уни мустаҳкамлашга кўмаклашиши;

меҳнат жамоасида ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматини обрўсизлантирадиган шахсий ва касбий фазилатларини муҳокама қилишдан тийилиши керак.

16. Миллий гвардия бўлинмалари раҳбарлари (кўмондонлик, бошлиқлар ва командирлар) **қуйидагиларга мажбур:**

бўйсунувидаги шахсий таркибга профессионализм, ҳалоллик, холислик ва адолатлилиқда ўрнак бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳит ва ишчан кайфиятни шакллантириш;

шахсий таркибни қонунга ҳилоф хатти-ҳаракатларни амалга оширишга ундамаслик ҳамда улардан бундай ҳаракатларни бажаришни талаб қилмаслик;

кадрларни маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, таниш-билишчилик ёки

шахсий садоқат белгилари бўйича танлаш, тайинлаш ёки тавсия этишга йўл қўймаслик;

жамоада гуруҳбозлик ва фаворитизм (айрим ходимларни яқин олиш ва қўллаб-қувватлаш) кўринишларига йўл қўймаслик, шунингдек, хизмат вазифаларини бажариш жараёнида бошқа салбий омилларнинг олдини олиш;

шахсий таркибнинг фаолиятига баҳо беришда қонуний, асосли ва адолатли қарорлар қабул қилиш;

шахсий таркиб томонидан коррупция ва бошқа суиистеъмолчиликлар содир этилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

бўйсунувидаги шахсий таркибни ҳуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш чораларини кўриш;

ваколати доирасида шартномалар тузиш, танловлар ўтказиш ёки розилик бериш масалаларига ҳолис, адолатли ва қонуний ёндашишга.

17. Миллий гвардия бўлинмалари раҳбарлари (қўмондонлик, бошлиқлар ва командирлар) бўйсунувидаги шахсий таркибга қўпол муомалада бўлиши, ҳақорат қилиши, шахсиятига тегиши, уларга асоссиз танбеҳ бериши ёки айблаши ҳамда камситиши, ноқонуний босим ўтказиш ва шахсий таркибнинг тақдирига лоқадлик қилиш мумкин эмас.

4-боб. Хизматдан (ишдан) ташқари одоб-ахлоқ қоидалари

18. Миллий гвардия шахсий таркиби хизматдан (ишдан) бўш вақтларида умумқабул қилинган ахлоқ нормаларига риоя қилишлари ва уларга зид бўлган хулқ-атвор ва хатти-ҳаракатлардан ўзларини тийишлари шарт.

19. Миллий гвардия шахсий таркиби **хизматдан (ишдан) ташқари вақтда қуйидагиларга мажбур:**

миллий урф-одат, қадрият ва анъаналарга ҳурмат билан муносабатда бўлиш;

дабдабазлик, шуҳратпарастлик, гуруҳбозлик, маишатбозлик, ичкиликбозлик ва бошқа салбий иллатларга йўл қўймаслик;

расмий эълон қилинган маълумотлардан ташқари давлат хизмати фаолиятига оид масалаларни муҳокама қилмаслик;

жамоат жойларида (кафе, ресторан ва бошқа кўнгилочар масканларда) ўзини тутиш қоидаларига риоя этиш, атрофдагиларнинг эътиборини тортувчи ортиқча ва салбий ҳаракатларга йўл қўймаслик;

жамоат тартиби ва хавфсизлигига қарши қаратилган хатти-ҳаракатларни содир этмаслик, мазкур ноқонуний ҳаракатларга бошқаларни жалб этмаслик ёки даъват қилмаслик;

хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган идора ва ташкилотлар раҳбар ва ходимларидан, бошқа мансабдор шахсларидан қимматбаҳо совға олмаслик;

хизмат гувоҳномаларини сақлаш ва фойдаланиш тартибига қатъий риоя этиш, улардан хизматга алоқадор бўлмаган ҳолатларда фойдаланмаслик, шу жумладан, ваколатли шахсларга хизмат гувоҳномасини кўрсатиб, мавқеини

суиистеъмол қилмаслик ва хизмат гувоҳномасини бегона шахсларга гаров тариқасида қолдирмаслик;

хизмат автотранспорт воситаларидан хизмат фаолиятидан ташқари ҳолатларда шахсий ва бошқа мақсадларда фойдаланмаслик;

иш фаолияти билан боғлиқ маълумотларни ишга алоқадор бўлмаган бошқа шахслар иштирокида муҳокама қилмаслик;

шахсий транспорт воситаларидан фойдаланишда белгиланган тартибга амал қилиш, йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя этиш;

тадбиркорлик ёки ҳақ тўланадиган бошқа фаолият билан (педагогик, илмий ва ижодий фаолиятдан ташқари) шуғулланмаслик, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

Миллий гвардия ҳамда давлат хизматида доғ туширувчи хатти-ҳаракатлардан тийилиш;

умумий қабул қилинган одоб-ахлоқ нормаларига риоя этишлари, ғайриижтимоий хатти-ҳаракатлар, шахсга қарши, тинчлик ва хавфсизликка қарши, иқтисодиёт соҳасидаги, экология соҳасидаги, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятларга қарши муросасиз муносабатда бўлиши;

ташқи кўринишини белгиланган меъёрлар доирасида сақлаш, камтарона кийиниш, атрофдагиларнинг эътиборини ўзига ортиқча жалб қиладиган тарзда кийинмаслик.

5-боб. Жамоатчилик, оммавий ахборот воситалари вакиллари билан муносабатларга оид одоб-ахлоқ қоидалари

20. Миллий гвардия шахсий таркиби оммавий ахборот воситалари билан ўзаро ҳамкорлик қилиши, Миллий гвардия органларининг фаолиятини оммавий ахборот воситаларида ёритилишига кўмаклашиши керак.

21. Давлат сиёсати ёки Миллий гвардия органлари фаолияти тўғрисидаги оммавий баёнотлар Миллий гвардия кўмондонлиги ёки мазкур йўналиш бўйича ваколатли мансабдор шахс томонидан амалга оширилади.

22. Қуйидаги ҳолларда оммавий баёнот берилиши мумкин эмас:

оммавий баёнот матни ва мазмуни давлат сиёсати ёки Миллий гвардия органлари фаолиятига алоқадор бўлмаса;

оммавий баёнотда келтириладиган ахборотлар давлат сирлари билан боғлиқ бўлса;

оммавий баёнот Миллий гвардия нуфузини пасайтириш ёки уларнинг мансабдор шахсларини камситишга йўналтирилган бўлса.

23. Миллий гвардия органларида жамоатчилик назоратини таъминлаш мақсадида жамоатчилик томонидан Миллий гвардия фаолиятига оид айблов ёки танқид билдирилган тақдирда, Миллий гвардия органлари унга нисбатан билдирилган айблов ёки танқидга оммавий изоҳ ёхуд раддия бериши лозим.

24. Агар оммавий баёнолда фуқароларнинг шаъни ҳамда кадр- қимматини камситадиган иборалар бўлса, Миллий гвардия шахсий таркиби ўз фикрларининг янглишлиги ёки нотўғрилигини тан олиши ҳамда шаъни, кадр-қимматига ва ишчанлик обрўсига дахл қилинган фуқародан, агар қонун ҳужжатларида бошқа оқибатлар назарда тутилмаган бўлса, кечирим сўраши шарт.

6-боб. Фуқаролар билан муомала қилиш маданияти бўйича одоб-ахлоқ қоидалари

25. Миллий гвардия шахсий таркиби **фуқарога мурожаат этганида:**

муурожаат қилишдан олдин ўз лавозими, унвони, фамилиясини айтиши ҳамда муурожаат сабаби ва мақсадини маълум қилиши, фуқаронинг талабига кўра хизмат ёки ҳарбий гувоҳномасини кўрсатиши;

фуқарога нисбатан унинг ҳуқуқ ва эркинликларини чекловчи чоралар қўлланилган тақдирда, бундай чоралар қўлланилишининг сабабини ҳамда асосларини, шунингдек фуқаронинг шу муносабат билан юзага келадиган ҳуқуқлари ва мажбуриятларини унга тушунтириши шарт.

26. Фуқаро ҳарбий хизматчи (ходим) билан муносабатга киришганда фуқаронинг фамилияси, исми ва отасининг исмини сўраб билиши ва исми шарифини айтиб муурожаат қилиши уларни диққат билан эшитиши ҳамда мавжуд масала бўйича тушунтириш бериши шарт.

27. Миллий гвардия шахсий таркиби **фуқаролар билан муомалада бўлганда:**

сўзлашиш одобига, муомала маданиятига алоҳида эътибор қаратиши;

ҳар бир сўзни ўз ўрнида қўллаш, фуқаролар билан хушмуомалада бўлиш фуқаролар билан самимий муносабатда бўлиш, уларнинг муурожаатини диққат билан эшитиш, ваколати доирасида кўриб чиқиши ва масаласини ҳал қилишга интилиши;

суҳбат давомида тамаки маҳсулотларини чекиши, бирор нарсани истеъмол қилиши ёки уларга нисбатан ҳурматсизлик деб қабул қилиниши мумкин бўлган бошқа ножўя хатти-ҳаракатларни содир этмаслиги;

ҳужжатларни текшираётганда унинг ичида тааллуқли бўлмаган буюмлар (пул, ёзувли қоғоз парчаси, ташриф қоғози) бўлса, уларни эгасига қайтариш;

ҳуқуқбузарга нисбатан ножўя хатти-ҳаракатлар содир қилмаслиги;

аҳоли билан алоқани мустаҳкамлаб, такомиллаштириб бориши;

хизмат вазифасига доир иш юритуви давомида ҳамда инсонийлик бурчини бажариш вақтида фуқаролардан турли кўринишдаги ҳадя ва совғаларни олмаслиги;

жамоат транспортида ва бошқа жамоат жойларида йўловчилар билан хушмуомалада бўлиб, жой бериши, шунингдек ёшларни ёши катталарга, кексаларга, ёш боласи бор аёлларга ҳамда ногиронларга жой беришга чорлаш;

ҳарбий хизматчи (ходим) фуқароларга нисбатан қўполлик қилмаслиги, одамларнинг шаъни ва кадр-қимматини камситмаслиги, уларга асоссиз руҳий ва жисмоний таъсир кўрсатиш ҳолатларига йўл қўймаслиги керак.

28. Жамоат тартибини таъминлаш чоғида **ҳуқуқбузарлар билан мулоқотга киришаётганда:**

доимо хушёрликни йўқотмасдан, ўзини оғир, вазмин тутиб, ҳар қандай кутилмаган ҳаракатга қарши тайёр туриши;

ушланган шахсларнинг соғлиғига зарар етганда дарҳол биринчи тиббий ёрдам кўрсатиши;

ўз ваколатлари доирасида, жамоат тартиби ва хавфсизлигини, ҳуқуқий тартиботни бузиш ҳолларининг олдини олиш чораларини кўриши;

ҳарбий хизматчи (ходим) хизматдан ташқари вақтда умумий қабул қилинган одоб-ахлоқ нормаларига риоя этишлари, ғайриижтимоий хатти-ҳаракатлар, шахсга қарши, тинчлик ва хавфсизликка қарши, иқтисодиёт соҳасидаги, экология соҳасидаги, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятларга қарши муросасиз муносабатда бўлиши;

ҳарбий хизматчи (ходим) қийноқ, жазолашнинг қаттиқ, шафқатсиз, инсонийликка зид ёки инсоний қадр-қимматни камситишдан иборат бўлган ҳаракатларга йўл қўймаслиги лозим.

7-боб. Хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниш ва кийиниш услубига оид одоб-ахлоқ қоидалари

29. Миллий гвардия шахсий таркибининг хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниши ва кийиниш услуби Миллий гвардия фаолиятига ҳурматини, шу жумладан давлат хизматининг нуфузини оширишга хизмат қилиши керак.

30. Миллий гвардия шахсий таркибининг ташқи кўриниши меҳнат шароитлари ва хизмат турига қараб, хизмат мажбуриятларини бажариши вақтида фуқароларнинг давлат ташкилотига нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлишига кўмаклашиши, умумий қабул қилинган иш услубига мувофиқ бўлиши ва расмийлик, холислик, камтарлик ва интизомни намоён этиши лозим.

31. Миллий гвардия шахсий таркибининг иш жойида ташқи кўриниши ва кийиниш услубига оид кўшимча талаблар идоравий одоб-ахлоқ қоидалари ҳамда ички меҳнат тартибида белгиланиши мумкин.

32. Хизмат кийимини кийиб юрганда:

хизмат кийимларини бўй-бастига мос, дазмолланган, мавсумга қараб тоза ва озода кийишга, фарқловчи белгиларни (погон, шеврон), давлат мукофотлари ва белгиланган кўкрак нишонларини ўрнатилган тартибда тақиб юриш;

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Саф низоми талабларини оғишмай бажариш ва ҳарбийча салом бериш талабларига қатъий риоя қилиш;

ташқи кўринишига эътибор берган ҳолда иш услубидаги тоза ва озода ҳамда дид билан кийиниш шарт.

33. Хизмат кийимини кийиб юрганда қуйидагилар тақиқланади:

хизмат кийимида ноўрин хатти-ҳаракатларни қилиш, шу жумладан, кучоклашиб ёки ўпишиб саломлашиш, кўлни чўнтакка солиб юриш;

хизмат кийимида атрофдагиларни эътиборини тортадиган ҳамда бачкана бўлиб туюлиши мумкин бўлган одатлардан тийилиши (писта чақиши, сақич

чайнаши, уяли алоқа воситаларида турли ўйинларни ўйнаши, наушник орқали ашула ёки мусиқа эшитиши) тийилиш.

хизмат даврида калта юбка, тор шим ва турли спорт кийимларини (футболка, майка) кийиш;

хизмат ва фуқаролик кийимини аралаштириб кийиш, ўзининг асл ташқи кўринишини йўқотган кийимда юриш;

хизмат фаолиятига дахлдор бўлмаган буюм ва предметларни кўтариб юриши;

соқол ўстириш, узун бакенбард қўйиш ва ортиқча заргарлик буюмларни тақиш, татуировкалар чиздириш;

хизмат кийимидаги фото ва видео тасвирларини (Миллий гвардиянинг расмий сайтлардан ташқари) турли ижтимоий тармоқлар (Facebook, twitter, youtube, odnoklassniki ва бошқа сайтлар)га жойлаштириш;

хизмат кийимида қўнгилочар жойларга (хизмат вазифасини бажариш билан боғлиқ ҳолатлар бундан мустасно) кириш, шунингдек, хизмат кийимида спиртли ичимликларни истеъмол қилиши тақиқланади (расмий тадбирлар бундан мустасно).

34. Ташқи кўриниши фуқароларнинг Миллий гвардияга нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлишига ёрдам бериши, умумий қабул қилинган иш услубига мувофиқ бўлиши, уларнинг расмийлиги, вазминлиги ва тартиблилиги билан бошқалардан ажралиб туриши керак.

8-боб. Манфаатлар тўқнашуви

35. Миллий гвардия шахсий таркиби мансаб ёки хизмат мажбуриятларини бажариш вақтида манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган шахсий манфаатдорликка йўл қўймаслиги керак.

36. Манфаатлар тўқнашуви юзага келган тақдирда Миллий гвардия шахсий таркиби ўзининг раҳбарини дарҳол хабардор қилиши шарт.

Манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги тўғрисида маълумотлар олган Миллий гвардия бўлинмалари раҳбарлари (қўмондонлик, бошлиқлар ва командирлар) бу тўқнашувнинг олдини олиш ёки уни бартараф этиш юзасидан ўз вақтида чоралар қўришга мажбур.

9-боб. Миллий гвардия шахсий таркибининг манфаатини ҳимоя қилиш

37. Миллий гвардия шахсий таркибини хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ таҳдид, ҳақорат, тухмат ва қонунга ҳилоф бошқа хатти-ҳаракатлардан ҳимоя қилиш (Миллий гвардия марказий девонида – қўмондонлик томонидан, ҳудудий бошқармаларда - бошқарма бошлиқлари, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирлари, муассасаларда - бошлиқлари) томонидан амалга оширилади.

38. Зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришга тўсқинлик қилиш, жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга оғдиришга қаратилган

муурожаатлар, шунингдек, ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки содир этишга тайёргарлик кўрилатган қонунбузилишлар ҳақида хабар берган шахсий таркибни вужудга келиши мумкин бўлган таҳдид ва хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш чоралари кўрилади.

10-боб. Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини назорат қилиш

39. Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши устидан назорат Миллий гвардиянинг тарбиявий ва мафкуравий ишлари органи офицерлари ёки Одоб-ахлоқ комиссиялари (кейинги ўринларда – Комиссия деб юритилади), шунингдек, махсус ваколатли давлат органи томонидан амалга оширилади.

40. Миллий гвардия шахсий таркиби мазкур Одоб-ахлоқ қоидалари билан тилхат асосида имзо қўйдирган ҳолда таништирилади.

41. Мазкур Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиш ҳолатлари бўйича хизмат текшируви (марказий девонда – кўмондон ва унинг ўринбосарлари, ҳудудий бошқармаларда – бошқарма бошлиқлари, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирлари, муассасаларда – бошлиқлари) кўрсатмасига мувофиқ Комиссия томонидан ўтказилади.

11-боб. Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик учун жавобгарлик

42. Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик ҳолати уларга нисбатан ахлоқий ва интизомий таъсир чораларини қўллаш учун асос бўлади.

43. Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик учун комиссия томонидан шахсий таркибга қуйидаги **ахлоқий таъсир чоралари** қўлланилади:

огоҳлантириш;

узр сўраш ёки расмий узрнома келтиришни талаб қилиш;

Миллий гвардия, ҳудудий бошқармалар ва ҳарбий қисмларнинг коллегиял йиғилишларида танбеҳ бериш.

44. Одоб-ахлоқ комиссияси шахсий таркибга нисбатан интизомий таъсир чорасини қўллаш учун тақдимнома юқори турувчи раҳбарга (марказий девонда – кўмондонга, ҳудудий бошқарма ва унинг бўлинмаларида – бошқарма бошлиғига, алоҳида ҳарбий қисмларда – командирларга, муассасаларда – бошлиқлар) киритилиши мумкин.

45. Одоб-ахлоқ қоидалари юқори турувчи раҳбарлар томонидан бузилган тақдирда уларга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи юзасидан таклифларни ундан юқори турувчи Миллий гвардия органига (Марказий девонда – кўмондонликка, ҳудудий бошқармаларда – бошқарма бошлиқлари, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирлари, муассасаларда – бошлиқлар) юборади.

46. Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиши уларни қонунга мувофиқ интизомий ёки бошқа жавобгарликка тортиш учун асос бўлади.

Одоб-ахлоқ қоидаларини бузганлик учун жавобгарликка тортишда:

а) интизомий жазо қўллаш – Миллий гвардия ҳарбий хизматчилари (ходимлари) учун Интизом низомларида, ишчи ва хизматчилар учун меҳнат қонунчилигида;

б) маъмурий, жиноий, фуқаровий ва моддий жавобгарликка тортиш – Ўзбекистон Республикасининг кодексларида ҳамда процессуал қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва муддатларда амалга оширилади.

47. Ҳарбий хизматчилар (ходимлар) ва ишчи-хизматчилар ўзлари йўл қўйган қоида бузилиши, қоида бузилишининг кўриб чиқилиши жараёни ҳақида ахборотни олиш ва ўзини ҳимоя қилиш учун далилларни тақдим этиш, шунингдек, унга нисбатан ноҳолис чиқарилган қарорлар юзасидан белгиланган тартибда шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

12-боб. Яқуний қоида

48. Миллий гвардия органлари фаолиятининг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда, мазкур Одоб-ахлоқ қоидаларига мувофиқ ўз идоравий одоб-ахлоқ қоидаларини тасдиқлайди.

**Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардиясининг
Одоб-ахлоқ комиссияси
ТАРКИБИ**

Комиссия раиси: Миллий гвардия қўмондонининг биринчи ўринбосари;

Раис ўринбосарлари: Қўмондоннинг тарбиявий ишлар, кадрлар ва ёшлар масалалари бўйича ўринбосари;
Қўмондоннинг жанговар ва махсус тайёргарлик бўйича ўринбосари;
Қўмондон ўринбосари – Қўриқлаш бош бошқармаси бошлиғи;

Комиссия аъзолари: Режалаштириш ва ахборот-таҳлил фаолияти бош бошқармаси бошлиғи;
Қўриқлаш бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари;
Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бошқармаси бошлиғи;
Кадрлар бошқармаси бошлиғи;
Шахсий хавфсизлик бошқармаси бошлиғи;
Суриштирувни мувофиқлаштириш бошқармаси бошлиғи;
Юридик таъминлаш ва мурожаатлар билан ишлаш бошқармаси бошлиғи;
Таълим жараёнини ташкил этиш бошқармаси бошлиғи;
Тиббиёт бошқармаси бошлиғи;
Жамоат хавфсизлиги университети бошлиғи.

Масъул котиб: Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бошқармасининг Тарбиявий ишлар бўлими бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси
Одоб-ахлоқ комиссияси тўғрисидаги
НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу низом Миллий гвардия марказий девони, Қўриқлаш Бош бошқармаси, жойларда ҳудудий бошқармалар, муассасалар ва алоҳида ҳарбий қисмларда Одоб-ахлоқ комиссиялари (кейинги ўринларда - Комиссия) фаолиятини тартибга солади.

2. Комиссия таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этишини назорат қилиш, уларнинг ахлоқ нормаларига зид бўлган хатти-ҳаракатларини олдини олиш ва одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиш билан боғлиқ низоларни кўриб чиқиш мақсадида тузилади.

3. Комиссия фаолияти Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон, қарор ва фармойишларига, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардия шахсий таркибининг одоб-ахлоқ қоидаларига, ушбу низомга ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

4. Комиссия таркиби – раис, котиб ва комиссия аъзоларидан иборат бўлади. Комиссия умумий сони беш нафардан кам бўлмаслиги ва тоқ сонда бўлиши лозим.

Комиссия таркибига тажрибали, меҳнат жамоасида обрў-эътиборга сазовор бўлган ҳарбий хизматчилар, махсус унвонга эга ходимлар, ишчи-хизматчилар киритилади.

Комиссия таркиби Миллий гвардия қўмондони, жойларда ҳудудий бошқарма бошлиқлари, муассаса бошлиқлари ва ҳарбий қисм командирлари қарори билан тасдиқланади ва доимий равишда фаолият юритади.

Комиссия таркибига комиссия томонидан қабул қилинадиган қарорларга таъсир кўрсатиш мумкин бўлган манфаатлар тўқнашуви эҳтимолини назарда тутган ҳолда ўзгартириш киритилади.

2-боб. Комиссиянинг асосий вазифалари ва функциялари

5. Комиссиянинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

Миллий гвардия шахсий таркибининг идоравий одоб-ахлоқ қоидаларини ишлаб чиқиш;

Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши масалаларини кўриб чиқиш, хизмат текширувларини ўтказиш;

Миллий гвардия шахсий таркиби ўртасида ахлоқ нормаларига зид бўлган хатти-ҳаракатларнинг олдини олишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг, ҳарбий хизматчилар, ходимлар ва ишчи - хизматчиларнинг хатти-ҳаракатларига доир муурожаатларини кўриб чиқиш;

Миллий гвардия шахсий таркибининг шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш;

Миллий гвардия шахсий таркибининг одоб-ахлоқ қоидаларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш;

Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши ҳолатини таҳлил қилиш, натижалари ҳақида юқори кўмондонлик (кўмондон, бошлиқ ёки командир)ни ва жамоатчиликни хабардор қилиб бориш.

6. Комиссия ўз ваколатлари доирасида:

шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади;

шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши билан боғлиқ масалалар юзасидан хулосалар тайёрлайди;

шахсий таркибнинг одоб-ахлоқ қоидалари билан боғлиқ масалаларини кўриб чиқиш жараёнида зарур ахборотни сўраб олади;

кўриб чиқиш учун киритилган масалаларни ҳал этиш учун Комиссия мажлисларига экспертлар ва мутахассисларни жалб қилади;

одоб-ахлоқ қоидаларига оид масалалар юзасидан шахсий таркибга тегишли маслаҳат ва тушунтиришлар беради;

зарур ҳолларда, Комиссияда кўриб чиқилган масалалар бўйича шахсий таркибни интизомий жавобгарликка тортиш юзасидан юқори кўмондонликка (кўмондон, бошлиқ ёки командирга) таклиф киритади.

7. Комиссия Миллий гвардия таркибий бўлинмалари, бошқа давлат органлари ва ташкилотлари, мансабдор шахслари ва жамоатчилик билан ҳамкорлик қилади.

8. Комиссия фаолиятини ташкил қилиш ва шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш ушбу Низомга иловада келтирилган схемага мувофиқ амалга оширилади.

3-боб. Комиссия фаолиятини ташкил этиш

9. Комиссия мажлислари заруриятга қараб ўтказилади.

Комиссия мажлислари очик тарзда ўтказилади. Зарур бўлган ҳолларда Комиссия ёпиқ мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

10. Комиссия мажлисини Комиссия раиси, у йўқлигида эса, унинг топшириғига биноан Комиссия аъзоларидан бири олиб боради. Комиссия мажлисида баённома юритилади, у раислик қилувчи ва Комиссия котиби томонидан имзоланади.

11. Комиссия мажлислари, агар уларда Комиссия аъзолари умумий сонининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади.

12. Комиссиянинг навбатдаги мажлиси тўғрисида унинг раиси Комиссия аъзоларига ёзма равишда, қоида тариқасида, камида икки кун олдин хабар қилади, шунингдек мажлиснинг бошқа иштирокчиларини олдиндан хабардор этади.

13. Комиссиянинг қарорлари мажлисда қатнашган Комиссия аъзоларининг кўпчилик овози билан қабул қилинади. Овозлар тенг бўлган ҳолларда Комиссия раисининг овози ҳал қилувчи овоз ҳисобланади.

Комиссиянинг қарорлари Комиссия раиси томонидан имзоланади.

14. Комиссия раиси:

Комиссия ишини ташкил этади;

Комиссия мажлисларини чақиради ва ўтказиши;

Комиссия аъзоларига топшириқлар беради;

Комиссия номидан иш юритади, Миллий гвардия бўлинмалари, давлат органлари ва жамоатчилик билан ҳамкорлик қилади;

Комиссия мажлисларида Комиссия фаолияти тўғрисидаги ахборот билан сўзга чиқади;

ҳар йили Миллий гвардия қўмондонлигига Комиссия фаолияти тўғрисида ҳисобот тақдим этади.

15. Комиссия котиби:

Комиссиянинг фаолиятини ташкилий-техник жиҳатдан таъминлаш масалаларини ҳал қилади;

Комиссиянинг навбатдаги мажлисига барча зарур материаллар ўз вақтида тайёрланишини таъминлайди, Миллий гвардия бўлинмаларидан зарур ҳужжатлар ва маълумотларни сўраб олади;

кун тартибига мувофиқ Комиссия мажлислари ўтказилишини ташкил этади;

Комиссиянинг аъзоларини ва таклиф этилган шахсларни Комиссия мажлиси ўтказиладиган жой, сана ва вақт ҳамда кун тартибига киритилган масалалар ҳақида хабардор қилади;

Комиссия мажлисининг баённомасини расмийлаштиради ва тасдиқланган баённоманинг манфаатдор шахсларга жўнатилишини таъминлайди.

16. Комиссия аъзоси:

Комиссия томонидан кўриб чиқиладиган барча масалалар бўйича овоз беришга;

Комиссиянинг кўриб чиқиши учун масалалар ва таклифлар киритишга;

қарорлар тайёрланишида, муҳокамасида, қабул қилинишида, шунингдек, уларнинг амалга оширилишини ташкил этишда ҳамда бажарилишини назорат қилишда иштирок этишга;

кўриб чиқилаётган масалага доир ҳужжатлар, маълумотномалар ва бошқа зарур ахборот билан танишишга;

Комиссия қарорига рози бўлмаган тақдирда ўз нуқтаи назарини баён этишга ҳақли.

17. Комиссия аъзоси Комиссия мажлисида ҳозир бўлиши ва ўзига юклатилган мажбуриятларни бажариши шарт.

Комиссия аъзоси Комиссия мажлисида ҳозир бўлиш имкони бўлмаганда Комиссия раисини олдиндан хабардор этиши лозим.

18. Комиссия мажлисида кўрилаётган масалалар Комиссия раиси, котиби ва аъзоларига бевосита ёки билвосита боғлиқ бўлган тақдирда ўзини ўзи рад қилиши шарт.

4-боб. Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) чораларини кўриш

19. Комиссия Миллий гвардия бўлинмалари билан биргаликда мунтазам равишда шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши ва уларнинг бузилишини олдини олишга қаратилган куйидагиларни назарда тутувчи профилактик комплекс чора- тадбирларни амалга оширади;

шахсий таркибда юксак касбий маданиятни, жамоада соғлом маънавий муҳит ва ишчан кайфиятни шакллантириш;

шахсий таркибни “ҳалоллик вакцинаси” билан эмлаш, яъни ҳалолликни уларнинг онгига сингдириш, маърифат орқали уларда коррупцияга қарши муросасиз муносабатда бўлиш кайфиятини шакллантириш;

Миллий гвардия марказий девони ва тизимдаги бўлинмаларга таниқли зиёлилар, ижодкорлар, маънавият ва маърифат соҳасининг кўзга кўринган намоёндалари, ўз соҳасида юксак натижаларга эришган меҳнат фахрийларини жалб қилган ҳолда, учрашувлар ташкил қилиб бориш;

Миллий гвардия бўлинмаларида шахсий таркибнинг касбий ва бошқарув кўникмалари ўсишини, шунингдек уларнинг малакасини доимий равишда оширишни, улар томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этишларини таъминлаш мақсадида уларнинг билимлари ва малакасини доимий такомиллаштириш ишларини таъминлаш;

шахсий таркибнинг иқтисодий билимларини, ҳуқуқий саводхонлигини, ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий онгини, интеллектуал ва маънавий ривожланишини ошириш мақсадида иқтисодий ва ҳуқуқий ўқишлар ташкил этиш;

янги ишга қабул қилинган ҳарбий хизматчилар, ходимларни ва ишчи-хизматчиларни одоб-ахлоқ қоидаларига қатъий риоя қилиш борасида стажировкадан ўтказиш ва улар билан профилактик суҳбатлар ташкил қилиш;

ҳарбий хизматчилар ва ходимларни малака ошириш курсларига, халқаро семинарлар, конференциялар ва шу каби бошқа тадбирларга юбориш, улар томонидан ўз касбий даражаси ва ахлоқий сифатларини мустақил оширишлари учун шарт-шароит яратиб бериш.

20. Комиссия шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) борасидаги ўз фаолиятини Комиссия томонидан тасдиқланадиган чораклик иш режалари асосида олиб боради.

21. Шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) чоралари, Комиссия томонидан Миллий гвардиянинг таркибий бўлинмалари раҳбарлари ҳамда касаба уюшмалари билан биргаликда

ташқил этилади.

22. Шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) чораларининг натижадорлиги йил якунлари бўйича ўтказиладиган Комиссия йиғилишида муҳокама қилинади.

5-боб. Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш тартиби

23. Комиссия шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилишлари билан боғлиқ масалаларни, қуйидаги асосларга кўра кўриб чиқади: юқори қўмондонлик (қўмондон, бошлиқ ёки командир)нинг топшириғига кўра;

хуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг мурожаатига асосан; ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчилар, шунингдек жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига биноан; ўз ташаббуси билан.

24. Комиссия мажлисига, ҳақиқий ҳолатларни аниқлаш ва ҳолисона қарор қабул қилиш мақсадида, ўзига нисбатан масала кўриб чиқиладиган давлат хизматчиси, зарур бўлган ҳолларда эса, мурожаат қилувчи ва бошқа шахслар таклиф этилади.

Комиссия мажлисининг вақти ва жойи ҳақида тегишли равишда хабардор этилган шахсларнинг келмаслиги мурожаатни кўриб чиқиш учун тўсқинлик қилмайди.

25. Комиссия мажлисида:

кун тартибидаги масала ўқиб эшиттирилади;

Миллий гвардия органи раҳбарининг (қўмондонликнинг, бошлиқ ва командирларнинг) топшириғи ёки давлат хизматчиси томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилганлиги тўғрисидаги мурожаат ўқиб эшиттирилади;

одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганликда айбланаётган давлат хизматчиси ва мурожаатчиларнинг тушунтиришлари эшитилади.

26. Шахсий таркиб ўзининг хуқуқи, шаъни ва қадр-қиммати, ишчанлик обрўсига дахл қиладиган мурожаат бўйича амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ўзини ҳимоя қилишга, Комиссияга зарур материаллар ҳамда бошқа ахборотларни тақдим этишга ҳақли.

27. Мажлис якуни бўйича Комиссия ҳарбий хизматчилар, ходимлар ва ишчи-хизматчиларга ҳаракатларида одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши фактининг мавжудлигини ёхуд мавжуд эмаслиги тўғрисида қарор қабул қилади.

28. Одоб-ахлоқ қоидалари бузилганлиги факти аниқланган тақдирда Комиссия томонидан ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчиларга қуйидаги ахлоқий таъсир чоралари қўлланилади:

огоҳлантириш;

узр сўраш ёки расмий узрнома келтиришни талаб қилиш;

Миллий гвардия, ҳудудий бошқармалар ва ҳарбий қисмларнинг коллегиял йиғилишларида танбеҳ бериш.

29. Комиссия ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчиларга нисбатан интизомий таъсир чорасини қўллаш учун тақдимнома – Миллий гвардия органлари раҳбарига (марказий девонда – қўмондонга, ҳудудий бошқарма ва унинг бўлинмаларида – бошқарма бошлиғига, алоҳида ҳарбий қисмларда – командирга, муассасаларда - бошлиққа) киритилиши мумкин.

30. Комиссия томонидан қуйидаги муурожаатлар кўриб чиқилмайди:
комиссияда олдин кўриб чиқилган муурожаат ва айнан шу мазмундаги такрор муурожаатлар;

аноним муурожаатлар;

конунда белгиланган бошқа талабларга мувофиқ бўлмаган муурожаатлар.

31. Комиссия қабул килинган қарор ҳақида муурожаат қилувчига, ўзига нисбатан масала кўриб чиқилган ҳарбий хизматчи, ходим, ишчи-хизматчиларга, шунингдек Миллий гвардия органлари раҳбарига (марказий девонда – қўмондонга, ҳудудий бошқарма ва унинг бўлинмаларида – бошқарма бошлиғига, алоҳида ҳарбий қисмларда – командирга, муассасаларда - бошлиққа) ёзма равишда маълум қилади.

32. Комиссия, одоб-ахлоқ қоидалари Миллий гвардия органлари раҳбарлари томонидан бузилган тақдирда уларга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи юзасидан тақлифларни юқори турувчи орган раҳбарига (марказий девонда – қўмондон, ҳудудий бошқармаларда - бошқарма бошлиқлари, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирлари, муассасаларда - бошлиқлар) юборади.

33. Комиссиянинг қарори устидан қўмондон, бошлиқ ёки командирга ёки судга шикоят қилиш мумкин.

34. Ҳарбий хизматчи, ходим, ишчи-хизматчи томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши ҳақидаги муурожаат унинг ташаббускори томонидан Комиссия қарори қабул қилингунига қадар қайтариб олиниши мумкин.

35. Тарафлар ярашган, шунингдек, ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчилар ўз хоҳиши билан муурожаатчидан ошкора узр сўраган ҳолларда унга нисбатан таъсир чоралари қўлланилмаслиги мумкин.

Комиссия фаолиятини ташкил қилиш ва шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Ижро муддати
I. Комиссия фаолиятини ташкил этиш			
1-босқич	Худудий бошқарма, муассаса бошлиқлари ва ҳарбий қисм командирлари	1. Миллий гвардия Одоб-ахлоқ комиссияларини (кейинги ўринларда - Комиссия) Комиссия раиси, котиби ва аъзоларидан иборат таркибда, умумий сони камида беш нафардан кам бўлмаган миқдорда тоқ сонда шакллантириш. 2. Комиссия таркибига тажрибали, меҳнат жамоасида обрў-эътиборга сазовор бўлган шахсий таркибни киритиш. 3. Комиссия таркибини тасдиқлаш.	Икки ҳафта муддатда
		4. Комиссия таркибига комиссия томонидан қабул қилинадиган қарорларга таъсир кўрсатиши мумкин бўлган манфаатлар тўқнашуви эҳтимолини назарда тутган ҳолда ўзгартириш киритилади.	Заруратга кўра
2-босқич	Комиссия раиси	Комиссия ишини ташкил этади, комиссия мажлисларини чақиради ва ўтказади мажлисига раислик қилади. Комиссия номидан иш юритади, Комиссия мажлисларида Комиссия фаолияти тўғрисидаги ахборот билан сўзга чиқади. Юқори кўмондонлик (кўмондон, бошлиқ ёки командир)га Комиссия фаолияти тўғрисида ҳисобот тақдим этади.	Маълумотлар киритилган вақтдан бошлаб хар йили йил якуни бўйича
	Комиссиянинг котиби	Кун тартибига мувофиқ Комиссия мажлислари ўтказилишини ташкил этади. Комиссиянинг аъзоларини ва таклиф этилган шахсларни Комиссия мажлиси ўтказиладиган жой, сана ва вақт ҳамда кун тартибига киритилган масалалар ҳақида хабардор қилади. Комиссиянинг фаолиятини ташкилий-техник жихатдан таъминлаш масалаларини ҳал қилади, навбатдаги мажлисига барча зарур материаллар ўз вақтида тайёрланишини таъминлайди. Комиссия мажлисининг баённомасини расмийлаштиради ва тасдиқланган баённоманинг манфаатдор шахсларга жўнатилишини таъминлайди.	Мажлисдан камида икки кун олдин Мажлисдан кейин бир кун муддатда

II. Одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) чораларини кўриш

<p>1-босқич</p>	<p>Комиссия Миллий гвардиянинг таркибий бўлинмалари касаба уюшмалари кўмиталари</p>	<p>Комиссия Миллий гвардия органлари билан биргаликда мунтазам равишда шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши ва уларнинг бузилишини олдини олишга қаратилган куйидагиларни назарда тутувчи профилактик комплекс чора- тадбирларни амалга оширади;</p> <p>шахсий таркибда юксак касбий маданиятни, жамоада соғлом маънавий муҳит ва ишчан кайфиятни шакллантириш;</p> <p>шахсий таркибни “ҳалоллик вакцинаси” билан эмлаш, яъни ҳалолликни уларнинг онгига сингдириш, маърифат орқали уларда коррупцияга қарши муросасиз муносабатда бўлиш кайфиятини шакллантириш;</p> <p>Миллий гвардия марказий девони ва тизимдаги бўлинмаларга таниқли зиёлилар, ижодкорлар, маънавият ва маърифат соҳасининг кўзга кўринган намоёндалари, ўз соҳасида юксак натижаларга эришган меҳнат фахрийларини жалб қилган ҳолда, учрашувлар ташкил қилиб бориш;</p> <p>Миллий гвардия шахсий таркибининг касбий ва бошқарув кўникмалари ўсишини, шунингдек уларнинг малакасини доимий равишда оширишни, улар томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этишларини таъминлаш мақсадида уларнинг билимлари ва малакасини доимий ошириш ишларини таъминлаш;</p> <p>Миллий гвардия шахсий таркибининг иқтисодий билимларини, ҳуқуқий саводхонлигини, ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий онгини, интеллектуал ва маънавий ривожланишини таъминлаш мақсадида иқтисодий ва ҳуқуқий ўқишлар ташкил этиш;</p> <p>янги ишга қабул қилинган ҳарбий хизматчи ва ходимларни одоб-ахлоқ қоидаларига қатъий риоя қилиш борасида стажировкадан ўтказиш ва улар билан профилактик суҳбатлар ташкил қилиш;</p> <p>ҳарбий хизматчилар (ходимлар)ни малака ошириш курсларига, халқаро семинарлар, конференциялар ва шу каби бошқа тадбирларга юбориш, улар томонидан ўз касбий даражаси ва ахлоқий сифатларини мустақил оширишлари учун шарт – шароит яратиб бериш.</p>	<p>Комиссия томонидан тасдиқланадиган чорақлик иш режалари асосида</p>
------------------------	---	--	--

2-босқич	Комиссия	Шахсий таркиб томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш (профилактика) чораларининг натижадорлиги йил якунлари бўйича ўтказиладиган Комиссия йиғилишида муҳокама қилинади	Хар йили якунлари бўйича
Ш. Одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш			
1-босқич	Комиссия	Комиссия одоб-ахлоқ қоидаларини бузилишлари билан боғлиқ масалаларни: Миллий гвардия органи раҳбарининг топширигига кўра; хуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг мурожаатига асосан; Миллий гвардия шахсий таркибининг, шунингдек жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига биноан; ўз ташаббуси билан кўриб чиқади.	Заруратга кўра
2-босқич	Комиссия раиси ва аъзолари	Комиссия мажлисида: кун тартибидаги масала ўқиб эшиттирилади; юқори турувчи қўмондонликнинг топшириги ёки Миллий гвардия шахсий таркиби томонидан одоб-ахлоқ қоидалари бузилганлиги тўғрисидаги мурожаат ўқиб эшиттирилади; одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганликда айбланаётган Миллий гвардия ҳарбий хизматчи (ходим), ишчи – хизматчиси ва мурожаатчилар тушунтиришлари эшитилади.	Мажлис ўтказиладиган кун
	Ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчилар	Ўзининг ҳуқуқи, шаъни ва кадр-қимматига, ишчанлик обрўсига даҳл қиладиган мурожаат бўйича амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ўзини ҳимоя қилишга, Комиссияга зарур материаллар ҳамда бошқа ахборотларни тақдим этишга ҳақли.	
3-босқич	Комиссия	1. Мажлис якуни бўйича ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчиларнинг ҳаракатларида одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши фактининг мавжудлигини ёхуд мавжуд эмаслиги тўғрисида қарор қабул қилади. 2. Одоб-ахлоқ қоидалари бузилганлиги факти аниқланган тақдирда ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчиларга қуйидаги ахлоқий таъсир чоралари қўллайди: огоҳлантириш; узр сўраш ёки расмий узрнома келтиришни талаб қилиш; Миллий гвардия, ҳудудий бошқармалар	Мажлис ўтказиладиган кун

		<p>ва ҳарбий қисмларнинг коллегиял йиғилишларида танбех бериш.</p> <p>3. Ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчиларига нисбатан интизомий таъсир чорасини қўллаш учун Миллий гвардия органлари раҳбарлари (марказий девонда - қўмондонга, ҳудудий бошқармаларда - бошқарма бошлиқларига, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирларига, муассасаларда - бошлиқларга) тақдимнома киритиши мумкин.</p> <p>4. Қабул килинган қарор ҳақида мурожаат қилувчига, ўзига нисбатан масала кўриб чиқилган ҳарбий хизматчи, ходим, ишчи-хизматчиларга ва юқори қўмондонликка (қўмондон, бошлиқ ёки командирга) ёзма равишда маълум қилади.</p>	
4-босқич	Комиссия	<p>Одоб-ахлоқ қоидалари Миллий гвардия органлари раҳбарлари томонидан бузилган тақдирда уларга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи юзасидан тақлифларни юқори турувчи орган раҳбарига (марказий девонда – қўмондон, ҳудудий бошқармаларда - бошқарма бошлиқлари, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирлари, муассасаларда - бошлиқлар) юборди.</p>	Заруратга кўра
5-босқич	Ҳарбий хизматчилар, ходимлар, ишчи-хизматчилар	<p>Комиссиянинг қарори устидан Миллий гвардия органлари раҳбарларига (марказий девонда – қўмондонга, ҳудудий бошқармаларда - бошқарма бошлиқларига, алоҳида ҳарбий қисмларда – ҳарбий қисм командирларига, муассасаларда - бошлиқларига) ёки судга шикоят қилиш мумкин.</p>	Заруратга кўра

**Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси органларида
одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилиши бўйича
ҲИСОБОТ ШАКЛИ**

т/р	Асосий кўрсаткичлар	2022 йил	2023 йил	ўсиш/ камайиш (фоизда)
ОДОБ-АХЛОҚ КОМИССИЯЛАРИ ФАОЛИЯТИ НАТИЖАЛАРИ				
1.	Одоб-ахлоқ қоидалари бузилишининг олдини олиш бўйича ўтказилган профилактик тадбирлар сони	10		
2.	Одоб-ахлоқ комиссия ўтказган мажлислар сони	100		
шу жумладан	Миллий гвардия қўмондонлиги топшириғига кўра	10		
	Хуқуқни муҳофаза қилувчи орган мурожаатига кўра	20		
	Шахсий таркибнинг мурожаати (билдиргиси)га кўра	30		
	Жисмоний ва юридик шахслар мурожаати бўйича	20		
	Комиссия ташаббуси билан ўтказилган мажлислар	20		
3.	Комиссияга тақдим этилган материаллар ва бошқа ахборотлар бўйича қабул қилинган қарорлар	100		
шу жумладан	“Одоб-ахлоқ қоидалари бузилган” деб топилган ишлар сони	70		
	“Одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши мавжуд эмас” деб топилган ишлар сони	30		
4.	Комиссия томонидан шахсий таркибга қўлланилган “ахлоқий таъсир” чоралари:	70		
шу жумладан	огоҳлантириш;	20		
	узр сўраш ёки расмий узрнома келтиришни талаб қилиш;	30		
	Миллий гвардия, ҳудудий бошқармалар ва ҳарбий қисмларнинг коллегиял йиғилишларида танбеҳ бериш.	20		
5.	Комиссия томонидан “интизомий ёки бошқа қонуний чора кўриш” бўйича юқори органга киритилган тақдимнома ва таклифлар сони	10		
шу жумладан	Миллий гвардия қўмондонлигига (марказий девонга)	1		
	ҳудудий бошқарма бошлиғига (ҳудудий бўлинмаларда)	2		
	командирларга (алоҳида ҳарбий қисмларда)	3		
	бошлиқларга (муассасаларда)	2		
	судга ёки прокуратурага шикоят	2		
6.	Одоб-ахлоқ қоидаларига бузилиши бўйича жами кўрилган жавобгарлик чоралари	90		
-	ахлоқий таъсир чораларини қўллаш (4-устун бўйича)	70		
-	интизомий таъсир чораларини қўллаш	10		
-	бошқа жавобгарликка тортиш	5		
шу жумладан	маъмурий жавобгарлик	1		
	жиноий жавобгарлик	1		
	фуқаролик ва моддий жавобгарлик	3		

ОДОБ-АХЛОҚ ҚОИДАЛАРИ БУЗИЛИШИ ТАҲЛИЛИ				
7.	“Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиш” ҳолатлари умумий сони	70		
шу жумладан	ҳарбий хизматчилар томонидан	10		
	махсус унвонга эга ходимлар томонидан	50		
	хизматчи ва ишчилар томонидан	10		
8.	“Одоб-ахлоқ қоидаларини бузилиши” ҳолатлари мазмуни (4-устун бўйича)	70		
8.1	касбий маданиятга оид умумий одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши	10		
8.2	“хизматдан ташқари” одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши	5		
8.3	“жамоатчилик, фуқаролар ва оммавий ахборот воситалари вакиллари билан муносабатларга” оид одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши	5		
8.4	“хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниш ва кийиниш услубига” оид одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши	15		
8.5	“манфаатлар тўқнашуви” ҳолатлари	15		
8.6	“хизмат фаолиятига оид” одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши, шундан:	20		
шу жумладан	шахсий таркиб томонидан	15		
	раҳбарлар (бошлиқ ва командирлар)	5		
9.	Раҳбарлари (бошлиқ ва командирлар) томонидан хизмат фаолиятига оид одоб-ахлоқ қоидалари бузилиши мазмуни	5		
шу жумладан	<i>шахсий таркибга қўпол муомалада бўлиши</i>	1		
	<i>бўйсунувчини ҳақорат қилиши</i>	1		
	<i>қўл остидагиларни шахсиятига тегиши ва камситиши</i>	1		
	<i>асоссиз танбеҳ бериши ёки айблаши</i>	1		
	<i>ноқонуний босим ўтказиши</i>	1		
ОДОБ-АХЛОҚ КОМИССИЯСИ ТОМОНИДАН АНИҚЛАНГАН ШАХСИЙ ТАРКИБ МАНФААТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ЧОРАЛАРИ				
9.	Одоб-ахлоқ комиссияси томонидан аниқланган “шахсий таркибнинг манфаатларини бузилиши” ҳолатлари сони	20		
шу жумладан	шахсий таркибнинг “хизмат вазифаларни бажаришга тўсқинлик қилиш” ҳолатлари юзасидан кўрилган ҳолатлар	10		
	шахсий таркибни “жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга оғдиришга” қаратилган фуқароларнинг мурожаатлари	5		
	шахсий таркибнинг ўз ҳамкасблари томонидан “содир этилган ёки содир этишга тайёргарлик кўрилаётган қонунбузилишлар ҳақида” хабари (бирдиргиси)	5		